

हेतु itself is false or non-existent; as in the argument पर्वतो वह्निमान् काश्चनमयधूमात्.

व्यापद् 4 A. 1 To die, perish. -2 To come down to the earth), fall down. -3 To be inaudible (as a sound). -Caus. 1 To kill, slay. -2 To hurt, injure, spoil.

व्यापत्तिः f. 1 Ruin, calamity, misfortune; व्यापत्ति कर्मणां दृष्ट्वा जुगुप्सन्ति जनाः सदा Mb. 12. 265. 34; औदासीन्यं न युक्तं प्रियसुहृदि गते मत्कृते चातिघोरां। व्यापत्तिम् Mu. 6. 20; Mk. 6. 1. -2 Substitution of one thing for another. -3 Death; तयोस्तस्मिन्नवीभूतपितृव्यापत्तिशोकयोः R. 12. 56.

व्यापद् f. 1 Calamity, misfortune, affliction; त्वद्-व्यापदो गणयता भयमन्वभावि तत् सर्वमेकपद एव मम प्रशान्तम् Mal. 9. 36; Bh. 3. 105. -2 Disease. -3 Derangement. -4 Death, decease.

व्यापन्न p. p. 1 Fallen into misfortune, ruined. -2 Failed, miscarried. -3 Hurt, injured. -4 Dead, expired, deceased; as in अव्यापन्न q. v. -5 Deranged, disordered. -6 Substituted, changed. -7 Spoilt, that which is unfit to be consumed by the Āryas; यदभोज्यमायाणां केशकीटावपन्नमन्येन वीपघातेनोपहतं तद् व्यापन्नमिति SB. on. MS. 6. 5. 48.

व्यापाद्, व्यापादनम् 1 Killing, slaying. -2 Ruin, destruction. -3 Evil design, malice.

व्यापाद्क a. Destructive, murderous.

व्यापादित p. p. 1 Killed, slain, destroyed. -2 Ruined, injured, hurt.

व्यापृ 6 A. 1 To be engaged in or occupied with, be busy about (with loc.). -2 To be employed or placed (in any office). -Caus. 1 To cause to work, engage upon, entrust with, appoint to (usually with loc.); व्यापारितः शूलभृता विधाय सिंहत्वमङ्गागतसत्त्ववृत्तिः R. 2. 38; आत्मजनानुष्ठेये कर्मणि त्वां व्यापारयितुमिच्छामि Mu. 1. -2 To place, set, fix, direct, cast; व्यापारयामास करं किराटे R. 6. 19; उमासुखे.....व्यापारयामास विलोचनानि Ku. 3. 67; व्यापारितं शिरसि शस्त्रमशस्त्रपाणेः V. 3. 19; R. 13. 25; M. 3. 4. -3 To use, employ; शस्त्रं मित्रशरीररक्षणकृते व्यापारणीयं मया Mu. 7. 16.

व्यापारः 1 Employment, engagement, business, occupation; ततः प्रविशति यथोक्तव्यापारा शकुन्तला S. 1; Ku. 2. 54. -2 Application, employment; वृष्णीनामिव नीतिविक्रम-गुणव्यापारशान्तद्विषाम् Mu. 2. 4. -3 Profession, trade, practice, exercise; as in शस्त्रव्यापार. -4 An act, doing, performance. -5 Working, operation, action, influence; (त्रतं) व्यापाररोधि मदनस्य निषेवितव्यम् S. 1. 26; तस्यानुमेन भगवान् विमन्युर्व्यापारमात्मन्यपि सायकानाम् Ku. 7. 93; V. 3. 17. -6 Being placed on; हस्तं कम्पवती रणद्धि रक्षनाव्यापार-लोलाङ्गुलिम् M. 4. 15. -7 Exertion, effort; आर्याप्यरुन्धती तत्र व्यापारं कर्तुमर्हति Ku. 6. 32 'will be pleased to exert

herself in that behalf'; न व्यापारशतेनापि शुकवत् पाठ्यते बकः H. Pr. 43. (व्यापारं कृ 1 to take part in: -2 to have effect on. -3 to meddle; as in अव्यापारेषु व्यापारं यो नरः कर्तुमिच्छति Pt. 1. 21.)

व्यापारक a. Having an occupation or function.

व्यापारित p. p. 1 Engaged, occupied, employed; appointed; अस्मिन्नहमदिकुक्षौ व्यापारितः R. 2. 38. -2 Placed, fixed, set.

व्यापारिन् m. 1 A dealer, trader. -2 One who exercises or practises anything.

व्यापृत p. p. 1 Engaged in, occupied or busy with, employed in (with loc.); अन्यस्मिन् कर्मणि व्यापृतं धनुः S. 6. 31. -2 Placed, fixed. -m. An employee, a minister.

व्यापृतिः f. 1 Employment, engagement, business; स्वस्वव्यापृतिमग्रमानसतया Bv. 1. 58. -2 Operation, action. -3 Exertion. -4 Profession, practice; see व्यापार.

व्यावायः Disease, illness.

व्याभाषणम् Way or manner of speaking.

व्याभ्युक्षी = व्यात्युक्षी q. v.

व्यामः, व्यामनम् A measure of length equal to the space between the tips of the fingers of either hand when the arms are extended; a fathom; (दुमं) दश-व्यामयोद्विद्धं निष्पन्नमकरोत्तदा Mb. 3. 11. 39; Dk. 2. 2.

व्यामर्षः 1 Impatience. -2 Erasure, wiping out.

व्यामिश्र a. 1 Mingled, intermixed. -2 Manifold, of various kinds. -3 Dubious, doubtful; व्यामिश्रेणैव वाक्येन बुद्धिं मोहयसांवे मे Bg. 3. 2. -4 Troubled, distracted; नैतत् पार्थ सुविज्ञेयं व्यामिश्रेणैति मे मतिः Mb. 14. 19. 56. -Comp. -वानम् a blanket of mixed texture; Kau. A. 2. 11.

व्यामिश्रकम् Various works of mixed languages as Prakritas; श्रेष्ठं चास्त्रसमूहेषु प्राप्तो व्यामिश्रकेषु च Rām. 2. 1. 27 (com. व्यामिश्रकेषु प्राकृतादिभाषामिश्रितनाटकादिषु श्रेष्ठं निपुणताम्).

व्यामोकः Release, freedom (from), getting rid of.

व्यामोहः 1 Infatuation. -2 Bewilderment, embarrassment, perplexity; कंसस्यालम्भज्जितं जितमिति व्यामोह-कोलाहलः GIt. 10; Kāv. 3. 101.

व्यायः The way of stretching the bow before shooting the arrow; केशिकः केशमूले वै शरशृङ्गं च सात्त्विकः। श्रवणे वत्सकर्णश्च ग्रीवायां भरतो भवेत्। अंसके रुक्मिण्यनाम च व्यायाः पद्म प्रकीर्तिताः ॥ Dhanur. 92-93.

व्यायम् 1 P. 1 To stretch out, extend. -2 To struggle, contend, fight. -3 To try, strive, endeavour. -4 To sport, dally.

व्यायत p. p. 1 Long, extended; युवा युगव्यायतबाहुरंसलः R. 3. 34. -2 Expanded, wide open. -3 Exercised,